

2019-03-05

Dnr Fi2019/00431/S2

Kaunis Iron AB (KIAB) svar på remiss av promemoria Fi2019/00431/S2 Höjd energiskatt och koldioxidskatt på bränslen vid viss användning samt höjd skatt på kemikalier i viss elektronik

Härmed överlämnas remissvar från gruvbolaget Kaunis Iron AB (KIAB) på Fi2019/00431/S2 Höjd energiskatt och koldioxidskatt på bränslen vid viss användning samt höjd skatt på kemikalier i viss elektronik

Sammanfattning

KIAB är en aktiv part i utvecklingen av en hållbar gruvindustri, regional tillväxt och sysselsättning samt representerar en avgörande investering i ett område vars utveckling under många år präglats av glesbygdsproblematik. Verksamheten är därmed en möjliggörare av många samhällsmål, regionala som nationella, vilket innebär att genomgripande regelförändringar som påverkar verksamhetens förutsättningar förtjänar grundläggande konsekvensanalys och solida helhetsbedömningar.

Trots detta har i nämnda förslag höjd skatt presenterats som en del i en grön skatteväxling utan möjlighet för verksamheten att ställa om. Ekonomiska konsekvenser är underskattade och effekten på övriga politiska mål som arbetstillfällen i glesbygd motverkas.

- **KIAB avstryker regeringens förslag om höjd energi- och koldioxidskatt på arbetsfordon inom gruvnäringen.**

Bakgrund

KIAB har som enskilt företag lyckats etablera gruvdrift i Pajala utan statligt stöd, och har idag en omsättning på ca 1,2 miljarder kronor (allt export) samt sysselsätter 350 personer. Insatsen ligger väl i linje med Sveriges mineralstrategi som bl a säger att: *"Gruvnäringen har en stor betydelse för landets tillväxt och ekonomi. Den skapar arbetstillfällen i det omgivande samhället, bidrar till starkt attraktionskraft och skapar tillväxt i delar av landet som under en lång period har haft en nedåtgående befolkningsutveckling. Gruvnäringens expansion visar på den starka koppling som finns mellan stad och land."* (Sveriges Mineralstrategi, s 8).

De kraftiga skattehöjningarna innebär försämrade konkurrensförutsättningar för KIAB på den globala marknaden bl. a. eftersom höjningen innebär en kostnadsökning som inte kan överföras till kunderna och gör det mer lönsamt att såväl bedriva verksamhet som flytta arbetstillfällen utomlands. Förslaget försämrar även möjligheterna till investeringar i glesbygden och det ekosystem av småföretag som är beroende av gruvindustrin.

Konsekvensanalysen av höjningen av energi- och koldioxidskatter för gruvindustrin är bristfällig i förslaget. Höjningarna slår oproportionerligt hårt mot det nystartade KIAB som plötsligt får ökade kostnader om ca 2 % istället för de 0,2 % som lyfts fram av finansdepartementet. Det saknas även en

analys av de faktorer som försvårar elektrifiering av industrin såsom existerande infrastruktur begränsningar och behovet av tillförlitlighet i det arktiska klimatet som kan nå temperaturer ned mot -30 grader.

Förslaget ska också ses i ljuset av avbrutna satsningar på regionala infrastruktur som direkt hade haft en positiv effekt för klimatet genom minskad dieselanvändning.

Förslaget och dess effekter

KIAB är överens med regeringen om att klimatförändringarna måste tas på allvar och att politiska styrmedel är viktiga för att möta de utmaningar som vi står inför. Samtidigt som grön skatteväxling kan vara ett effektivt verktyg att uppnå detta måste miljömässiga och samhällsekonomiska effekter tydligt vägas in i de förslag som läggs fram.

Men mer grundläggande måste skatteväxlingen genomföras på områden där en växling och förändring är möjlig. Om inte är det enbart en kostnadsökning som påverkar internationell konkurrenskraft.

Förslaget innehåller ingen analys av gruvindustrins kvarvarande omställningspotential och elektrifieringsmöjlighet. Den största förbrukaren av diesel i dagbrotten är truckarna. För dagbrott som bedrivs i arktiskt klimat med temperaturer runt -30 finns i dagsläget inga kommersiella produkter som möjliggör en elektrifiering av truckflottan. KIAB har i dialog med en av de största leverantörerna av dagbrottstruckar konstaterat att de som tidigast kan ha ett kommersiellt alternativ på plats om ca 3 år. Det handlar om stora investeringar som omöjliggörs om skatteväxlingen genomförs med nuvarande utformning med en betydande kostnadsökning som följd.

Därtill bedöms miljönyttan av förslaget minska koldioxidutsläppen med 30 000 ton på sikt, eller alltså endast 0,05 procent av utsläppen i Sverige. Givet att det som beskrivits saknas kunskap om de reella möjligheterna till en omställning genom exempelvis elektrifiering i dagbrott i arktiskt klimat är det mycket stora risker regeringen tar för en hel bransch och för en sårbar region.

Gruvbolaget Kaunis Iron AB (KIAB) anser mot denna bakgrund, tillsammans med sina samarbetspartners som ansvarar för delar av driften i järnmalmgruvan i Kaunisvaara, att finansdepartementets förslag om höjd energiskatt och koldioxidskatt inom gruvindustrin på allvar hotar verksamheten och därmed erhålls snarast negativa miljöeffekter.

Finansdepartementet har exempelvis i sitt förslag själva konstaterat att ökade kostnader för metallbrytning *”kan medföra en viss risk för koldioxidläckage, dvs. att gruvbrytning och därmed utsläpp av koldioxid flyttar till länder som inte är bundna av motsvarande utsläppsrestriktioner”* (Fi2019/00431/S2, s 23) samt att *”sysselsättningen i branschen kan påverkas negativt”* (Fi2019/00431/S2, s 24).

Bristande konsekvens – minskad skatt för lant- och skogsbruk

Enhetlighet från regeringen saknas då dieselanvändningen får ökade subventioner i andra sektorer med ökade utsläpp som följd och mål. De gröna näringarna inom jord- och skogsbruket ska enligt förslaget växa och därför stärkas genom sänkta kostnader, och därför föreslås i linje med finansutskottets betänkande 2018//19:FiU1 att *”skattenedsättningen öka för lantbruksdiesel i syfte att minska skillnaden gentemot våra konkurrentländer.”* (Fi2019/00121/S2, s 11). Vid sidan av de regionala skillnader förslaget innebär så minskar det samtidigt trovärdigheten i syftet med de kraftfulla skatteökningarna på andra områden. Den internationella konkurrensen inom

metallförsörjning är för övrigt mycket större än inom jordbruket - som dessutom gynnas av kraftiga EU-subsidier och skyddstullar.

Vägval – alternativ med fokus på miljönytta

KIABs huvudförslag är att höjningen av energi- och koldioxidskatt för gruvnäringen slopas. Om regeringen, trots invändningar, genomför förslaget föreslår vi att förslaget revideras så att 1) skatten införs stegvis och 2) att det sker en grön skatteväxling i regionen.

- 1) **Stegvis skatteökning:** Skatten ökar stegvis under tre år med start 1 januari 2020.
- 2) **Grön skatteväxling.** Regeringen uppdrar åt Trafikverket att fullfölja tidigare regeringsbeslut från 2012 om att förbättra vägen mellan Kaunisvaara och Svappavaara. Investeringen på ca 400 miljoner kronor innebär en upprustning/nybyggnad av två broar vid Autio, samt över Tarendö älv och två förbifarter vid Vittangi och Masugnsbyn. Investeringen som borde göras under tre år är en samhällsekonomisk vinst för såväl den enskilde medborgaren som för näringslivet i stort, genom att trafiksäkerheten ökar och klimatutsläppen från transporter minskar.

KIAB ser fram emot ett reviderat förslag som motsvarar förväntningar och syfte med skatteväxling samtidigt som viktiga investeringar och arbetstillfällen värnas.

Med vänliga hälsningar

Pajala 5 mars 2019

Per-Erik Lindvall

VD, Kaunis Iron AB